

розробляючи стратегії відновлення. Міжнародна спільнота також має надавати підтримку, спрямовану на відновлення інфраструктури та стабілізацію економічної ситуації. У підсумку, відновлення й розвиток ланцюгів постачання, поглиблення міжнародної співпраці та інтеграція в глобальні економічні структури є ключовими факторами для забезпечення економічної безпеки та довготривалого розвитку України після війни.

Література

1. Відомості про знищене зерно URL: <https://www.railinsider.com.ua/za-misyacz-vorozhyh-atak-na-porty-znyshheno-270-tys-t-zerna/> (дата звернення: 23.10.2024).
2. Дунайські порти URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3806926-dunajski-porti-zbilsili-perevalku-vantaziv-do-120-tisac-tonn-na-dobu.html> (дата звернення: 24.10.2024).
3. Європейський Зелений Курс // Представництво України при Європейському Союзі URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda> (дата звернення: 25.10.2024).
4. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року // Київська школа економіки URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf (дата звернення: 23.10.2024).
5. Міністерство оборони України URL: <https://mod.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2024).
6. Пресслужба адміністрації морських портів України URL: <https://www.facebook.com/uspa.gov.ua/videos/432250096280303/> (дата звернення: 24.10.2024).
7. Транспортна інфраструктура: схвалено всі подані Україною проекти у рамках програми «Механізм «Сполучення Європи» // Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/transportna-infrastruktura-skhvaleno-vsi-podani-ukrainoiu-proekty-u-ramkakh-prohramy-mekhanizm-spoluchennia-ievropy> (дата звернення: 24.10.2024).
8. Шляхи солідарності Україна-ЄС URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/878691/Factsheet_EU-UA_Solidarity_Lanes_UK.pdf (дата звернення: 23.10.2024).
9. ENTSO-E URL: <https://www.entsoe.eu/> (дата звернення: 24.10.2024).
10. 2023 NATO Summit URL: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/216570.htm> (дата звернення: 25.10.2024).

УДК: 005.932

Антоніна Радіонова

*PhD з економіки, доцент кафедри комерційної діяльності і логістики,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна
antserad@gmail.com*

Софія Кульбашина

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійна програма «Комерційна діяльність і логістика»
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна
sonycool411@gmail.com*

РОЛЬ ЛОГІСТИЧНИХ ХАБІВ У СУЧАСНИХ ЛАНЦЮГАХ ПОСТАЧАННЯ

THE ROLE OF LOGISTICS HUBS IN MODERN SUPPLY CHAINS

Анотація. Логістичні центри відіграють ключову роль у стабільності та ефективності ланцюгів постачання, забезпечуючи централізоване отримання, зберігання та розподіл товарів. Вони знижують витрати та підвищують загальну ефективність системи постачання, особливо в сучасних умовах. Використання розподіленої мережі логістичних центрів забезпечує безперервність постачання, підтримуючи економічний розвиток країни.

Abstract. Logistics hubs play a key role in the stability and efficiency of supply chains by providing centralised receipt, storage and distribution of goods. They reduce costs and increase the overall efficiency of the supply chain, especially in today's environment. The use of a distributed network of logistics centres ensures continuity of supply, supporting economic development of country.

Ключові слова: логістичний хаб, ланцюги постачання, економічний розвиток, оптимізація.

Keywords: logistics hub, supply chain, economic development, optimisation.

Актуальність теми полягає в тому, що логістичні хаби є ключовими елементами сучасних ланцюгів постачання, забезпечуючи ефективний розподіл товарів, зменшуючи витрати та підвищуючи швидкість доставки. Перш ніж розглянути критично важливу роль великих логістичних центрів в ланцюгу поставок, спочатку потрібно отримати чітке уявлення про складну мережу, яка пов'язує виробників, постачальників, роздрібних торговців і клієнтів. Ланцюг поставок охоплює весь шлях товару, від його створення до потрапляння до рук кінцевого споживача. Він складається з низки взаємопов'язаних етапів, які залежать від бездоганної координації для забезпечення ефективності та вчасної доставки [4].

Процес ланцюга постачання зазвичай починається із закупівлі сировини або компонентів, необхідних для виробництва. Після того, як продукція виготовлена, вона рухається каналами дистрибуції, щоб потрапити до оптових та роздрібних торговців або безпосередньо до кінцевих споживачів. У центрі сучасного ланцюга поставок знаходиться важливий елемент, який ненав'язливо організовує потік товарів і забезпечує безперебійну роботу всього процесу - складське господарство.

Логістичні хаби – це величезні «міста-склади», де відбуваються всі види операцій з обробки вантажів. Деякі логістичні парки можуть обробляти понад 1 млн TEU (двадцятифутовий еквівалент, одиниця виміру вантажопідйомності транспорту) вантажів. Тут товари зберігаються, обробляються та перерозподіляються до інших комплексів. Ще однією особливістю є можливість відвантажувати продукцію з різних видів транспорту (автомобільного, залізничного, морського) та завантажувати подальші вантажі. На місці надаються послуги, безпосередньо пов'язані з ефективним управлінням запасами, такі як дистрибуція, митне оформлення та зберігання вантажів [1].

Наразі завантаженість на транспортних шляхах є проблемою в багатьох країнах, в тому числі і в Україні. На дорогах стоїть велика кількість вантажівок, які везуть продукцію на склади. Як показують приклади великих європейських країн, будівництво транспортно-логістичних хабів є хорошим рішенням цієї проблеми. Логістичні парки зазвичай розташовуються далеко від міст. Це допомагає сконцентрувати транспорт в одному місці та зменшити навантаження та затори на автошляхах.

Одним з успішних прикладів логістичного хабу в Україні є «Сухий Порт» в м. Одеса. Проект «Сухий порт» це - мультимодальний логістичний центр з розвиненою інфраструктурою, сучасним обладнанням, який не має аналогів в Україні, що дозволяє власнику вантажу користуватися усіма перевагами морського порту на суші. Він займає площу в майже 42 гектара та дає змогу доставляти вантажі одразу декількома видами транспорту — морським, автомобільним і залізничним. На території логістичного центру знаходяться склади для зберігання контейнерів, транзитний майданчик, склад тимчасового зберігання, комплекс для обробки збірних вантажів та інші приміщення. Реалізація проекту стала можливою завдяки тісній взаємодії державних структур з Одеською міською радою та спонсорами [1; 3].

Логістичні хаби відіграють також критично важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування держави. Розглянемо це на прикладі медичних закладів, які в умовах військового стану повинні функціонувати безперебійно та мати в наявності критично необхідне матеріально-технічне забезпечення. У більшості лікарень певного регіону є один або кілька складів. На кожному складі процеси отримання/інспекції товарів, зберігання, комплектації замовлень та доставки окремим пацієнтам є децентралізованими. Через існування децентралізованої системи замовлень і, зокрема, через по-різному структуровані каталоги артикулів та відносини з постачальниками, кожна лікарня отримує велику кількість щоденних поставок від різних постачальників. Передача функцій постачання до логістичного центру стане тим стратегічним рішенням, яке дозволить лікарням зосередитися на наданні медичної допомоги, а не на управлінні матеріальними потоками й утриманні складів, можна уникнути інвестицій у внутрішню інфраструктуру лікарні, а також зробити операційні витрати змінними. Виробники та постачальники доставляють свою продукцію лише до хабу, а не в окрему лікарню. Логістичні центри забезпечують регулярне постачання всіх матеріалів безпосередньо до лікарень, де вони можуть бути збережені в невеликих приміщеннях, що

зменшує необхідність зберігання великих запасів у самих лікарнях [5]. Таким чином, логістичний хаб дозволяє медзакладам економити на інфраструктурі, зменшити операційні витрати на обслуговування складів, збільшити гнучкість і перерозподіл медикаментів між лікарнями, стандартизувати зберігання, обліку і доставки замовлень.

Логістичні центри відіграють життєво важливу роль у національній безпеці через їх вплив на стабільність та ефективність ланцюгів постачання. Вони забезпечують поставки найважливіших товарів, таких як продукти харчування, ліки, паливо та інші ресурси. Це особливо важливо у випадку надзвичайних ситуацій, коли збій у постачанні може призвести до тяжких соціальних та економічних наслідків, також такі перерозподільчі центри допомагають уникнути дефіциту товарів і підтримувати стабільність внутрішнього ринку, що є дуже важливим для національної безпеки.

Логістичні хаби сприяють економіці країни та окремих регіонів. Економічна стабільність є важливою складовою, оскільки забезпечує добробут населення. Логістичні центри, розташовані на перехресті міжнародних транспортних коридорів, сприяли б інтеграції України у світову економіку. Це зміцнило б міжнародні зв'язки та забезпечило геополітичну стабільність, що приваблює б іноземні інвестиції та стимулювало міжнародну торгівлю. Звісно є і ряд викликів. Наприклад, формування таких центрів потребує концентрації зусиль та капіталу для відновлення зруйнованих/пошкоджених і зведення нових будівель та складських споруд, терміналів, майданчиків та під'їзних шляхів товарної, інформаційної інфраструктури в місці локалізації, максимально наближеному до системи автострад, інших видів комунікацій [2].

Концентрація великих обсягів стратегічних товарів в одному місці, як це відбувається в логістичних хабах, підвищує ризики їх втрати або пошкодження внаслідок бойових дій, обстрілів або інших військових загроз. Це особливо актуально для України, яка зіткнулася з руйнуванням багатьох логістичних центрів внаслідок російської агресії. Замість одного великого центру може бути декілька менших, розташованих у різних частинах країни. Це дозволить мінімізувати ймовірність втрати великої кількості запасів у разі атаки на один із центрів. Такий підхід також забезпечить гнучкість у розподілі товарів і дозволить швидше реагувати на зміни в попиті та потребах. Розробка та впровадження комплексних заходів безпеки, таких як розподілена мережа зберігання і використання захищених складів, може значно знизити ризик і забезпечити безперервність логістичних операцій навіть за екстремальних умов.

Отже, логістичні хаби необхідні для забезпечення стабільного та ефективного постачання товарів від виробників до споживачів. Вони централізують процеси приймання, зберігання та доставки, знижуючи витрати та підвищуючи їх ефективність. У разі військового конфлікту децентралізована мережа логістичних центрів є важливою умовою у забезпеченні безперервності постачання. Логістичні хаби сприяють економічному розвитку України та її інтеграції у світову економіку, а також відіграють важливу роль у забезпеченні національної безпеки.

Література

1. Калецька А. Що таке логістичний хаб - найбільші логістичні центри світу. *WareTeka*: платформа складської логістики. 16.02.2021. URL: <https://wareteka.com.ua/uk/blog/shho-take-logistichnij-hab-prikladij-vidminnosti-vid-skladiv/> (дата звернення: 18.10.2024).
2. Макаренко Н.О., Лищенко М.О. Формування агрологістичних хабів в умовах воєнного часу як засобу підвищення ефективності управління підприємствами аграрної сфери. *Publishing House Baltija Publishingā*. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-27>.
3. ТОВ «Євротермінал». Сухий порт: офіційний вебсайт компанії. URL: <https://euroterminal.ua/kompaniia/dry-port> (дата звернення: 18.10.2024).
4. Groupe Transit. Die Entscheidende Rolle Der Lagerhaltung In Der Lieferkette: Erkundung Der Lagerhaltung In Den Usa. *Groupe Transit Blog*. URL: <https://groupetransit.com/de/die-entscheidende-rolle-der-lagerhaltung-in-der-lieferkette-erkundung-der-lagerhaltung-in-den-usa/> (дата звернення: 18.10.2024).
5. Leitgeb M. Die Rolle regionaler Logistikzentren im Güterversorgungsprozess von Krankenhäusern². *Österreichischer Städtebund*. URL: <https://www.staedtebund.gv.at/oegz/archiv-bis-2009/details/die-rolle-regionaler-logistikzentren-im-gueterversorgungsprozess-von-krankenhaeusern2/> (дата звернення: 18.10.2024).